

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum	Dnr	Sid
2024-03-28	KS-2023-867-1	1 (2)

Staben
Kristine Nilsson Wieslander

Bakgrund

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2023-11-08 om att skicka in en skrivelse, remissyttrande till regeringen angående att inte gå vidare med förslaget om anmälningsplikt för anställda i den kommunala välfärden.

Förslaget om anmälningsplikt är ett tilläggsdirektiv (dir. 2023:126) till utredningen om stärkt återvändandeverksamhet (dir. 2022:91). Slutbetänkande för utredningen ska lämnas senast 30 september 2024.

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 kommittédirektiv om åtgärder för att stärka återvändandeverksamheten (dir. 2022:91). Enligt direktiven ska en särskild utredare se över delar av regelverket kopplat till återvändande och föreslå åtgärder i syfte att stärka återvändandeverksamheten för den som har ett verkställbart beslut om avvisning eller utvisning.

Utredaren ska bland annat

- lämna förslag på ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter i syfte att stärka arbetet med verkställighet och försvåra möjligheterna att leva i landet utan tillstånd,
- göra en översyn av regelverket om inre utlänningskontroller, i syfte att förbättra myndigheternas möjligheter att upptäcka och motverka olovlig vistelse i Sverige och att stärka återvändandearbetet,
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Enligt direktiven skulle uppdraget ha redovisats senast den 31 oktober 2023.

Det har nu fattats beslut om att utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 30 september 2024.

Motivering till beslutet

Riksdagen har i ett tillkännagivande uppmanat regeringen att vidta åtgärder mot skuggsamhället, bl.a. att det ska införas en skyldighet för kommuner och myndigheter att informera Migrationsverket och Polismyndigheten när de kommer i kontakt med personer som vistas i Sverige utan tillstånd. Enligt riksdagen ska en informationsplikt inte gälla i de fall där det finns en rätt till utbildning eller hälso- och sjukvård och frågan om undantag från informationsplikten i övrigt bör utredas (bet. 2021/22:SfU16 punkt 1, rskr. 2021/22:196). Mot denna bakgrund finns det anledning att – utöver de initiativ som redan tagits för att förbättra informationsutbyte mellan myndigheter – med utgångspunkt i riksdagens tillkännagivande om en utvidgad informationsplikt, utreda om de befintliga bestämmelserna i utlänningslagen behöver ändras för att få till stånd ett mer ändamålsenligt och effektivt informationsutbyte i arbetet med verkställighet.

Ett utbyte av uppgifter innebär ett intrång i den personliga integriteten och utredaren måste därför noga beakta behovet av skydd för den enskildes personliga integritet och väga det mot intresset av ett effektivt återvändande. I det ingår också att ta ställning till om ett utökat

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum	Dnr	Sid
2024-03-28	KS-2023-867-1	2 (2)

Staben
Kristine Nilsson Wieslander

informationsutbyte mellan relevanta myndigheter skulle få avsedd effekt. För att en reglering ska vara rättssäker och inte leda till orimliga effekter för enskilda bör de situationer där det finns en rätt till skolgång och sjukvård undantas från informationsplikten. Utredaren bör vidare överväga om det finns fler situationer som bör undantas. I uppdraget ligger att överväga vilka uppgifter som ska utbytas, vilka myndigheter eller andra aktörer som får lämna och ta emot uppgifter, i vilka fall det ska finnas möjligheter att avstå från att lämna uppgifter, vilket skydd som ska gälla för uppgifterna hos mottagaren och hur denna ska få använda uppgifterna. Utredaren bör särskilt analysera hur förslagen förhåller sig till bestämmelser om dataskydd och sekretess.

När en utredning, med grund i de två kommittédirektiven, (dir. 2022:91) och (dir. 2023:126), är färdig samlas slutsatserna i en rapport som kallas betänkande och som publiceras i serien Statens offentliga utredningar, SOU. När utredningen har överlämnat sin rapport till den ansvariga ministern skickas innehållet ut för synpunkter (remiss) till berörda myndigheter och intresseorganisationer. De får då möjlighet att lämna synpunkter innan regeringen skriver själva propositionen. Även allmänheten har rätt att lämna synpunkter. Ett kommande remissförfarande innebär en möjlighet att tycka till om utredningens förslag.

Eftersom utredningen avseende de två direktiven ännu inte har färdigbehandlats i ett betänkande, SOU, saknas i nuläget möjlighet för Östhammars kommun att yttra sig inom ramen för ett remissförfarande. Östhammars kommun bör invänta en förfrågan om att inkomma med remiss i samband med att utredningen blir till ett betänkande. Det är i nuläget oklart vad betänkandet kommer att innehålla. Det saknas i nuläget ett färdigbehandlat betänkande att remissyttra sig över.

Mot den bakgrunden avslår Östhammars kommun förslaget om att i nuläget inkomma med en skrivelse till regeringen avseende en ännu inte färdigbehandlad utredning och innan en formell förfrågan om remiss.